

**UPUTSTVO ZA PRIPREMU STRUČNOG ISPITA ZA MAŠINSKO
INŽENJERSTVO:**

- TERMOTEHNIKA, TERMOENERGETIKA I PROCESNA
TEHNIKA;**
- HIDROTEHNIKA;**
- TRANSPORTNA SREDSTVA, SKLADIŠTA I MAŠINSKE
TEHNOLOGIJE;**

31. maj 2022 godine

STRUČNI ISPIT

Zakonom o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS“, br. 72/09, 81/09 – ispravka, 64/10 – US, 24/11, 121/12, 42/13 – US, 50/13 – US, 98/13 – US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – dr. zakon , 9/20 I 52/21) propisano je:

Član 161.

Stručni ispit polaže lice koje je steklo obrazovanje iz odgovarajuće stručne oblasti na akademske, odnosno strukovne studijama obima od najmanje 300 ESPB ili ekvivalentnog nivoa utvrđenog drugim posebnim propisima i koje je steklo najmanje tri godine odgovarajućeg stručnog iskustva i ostvarilo stručne rezultate iz te stručne, odnosno uže stručne oblasti u skladu sa propisom kojim se bliže uređuju uslovi za polaganje stručnog ispita, izdavanje licence i upis u registar.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, stručni ispit može da polaže i lice koje je steklo obrazovanje iz odgovarajuće stručne oblasti na osnovnim akademskim ili strukovnim studijama obima od najmanje 180 ESPB i koje je steklo najmanje pet godina odgovarajućeg stručnog iskustva iz te stručne, odnosno uže stručne oblasti i ostvarilo stručne rezultate na građenju objekata, odnosno izvođenju radova iz člana 151. stav 5. zakona.

U slučaju kada je lice steklo odgovarajuće stručno iskustvo nakon završetka osnovnih akademskih, odnosno strukovnih studija ili za vreme trajanja višeg nivoa akademskog ili strukovnog obrazovanja (master), to stručno iskustvo priznaje se u ukupno potrebno iskustvo iz stava 1. ovog člana u trajanju do najviše jedne godine.

Stručni ispit se polaže pred komisijom za polaganje stručnog ispita i izdavanje licenci za prostornog planera, urbanistu, arhitektu urbanistu, inženjera, arhitektu, pejzažnog arhitektu i izvođača radova, koju rešenjem obrazuje ministar nadležan za poslove građevinarstva, prostornog planiranja i urbanizma za svaku stručnu oblast u skladu sa propisom donetim na osnovu ovog zakona.

Stručni ispit se polaže prema programu za određenu stručnu, odnosno užu stručnu oblast čiji obuhvat i sadržaj odgovara vrsti poslova koji se obavljaju u skladu sa zakonom i za koje se dokazuje odgovarajuće stručno iskustvo i stečeni odgovarajući nivo i vrsta obrazovanja. Program za određenu stručnu, odnosno užu stručnu oblast bliže propisuje ministar nadležan za poslove planiranja i izgradnje.

Troškove polaganja stručnog ispita i izdavanja licence iz člana 162. zakona snosi lice iz st. 1. i 2. člana 161., a može da snosi i pravno lice ili preduzetnik kod koga je to lice zaposleno ili radno angažovano.

Administrativno-stručne i tehničke poslove u vezi sa prijemom i obradom prijave za polaganje stručnog ispita i organizovanjem polaganja stručnog ispita, ministarstvo nadležno za poslove planiranja i izgradnje može poveriti Inženjerskoj komori Srbije, odnosno strukovnoj organizaciji ili udruženju na osnovu ugovora koji nadležno ministarstvo zaključuje sa tom organizacijom, odnosno udruženjem.

Dana 28. februara 2020. godine zaključen je ugovor između Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i Inženjerske komore Srbije, na osnovu koga se poslovi polaganja stručnog ispita i izdavanja licenci u oblasti planiranja i izgradnje i poslova vođenja registara licenciranih lica poveravaju Inženjerskoj komori Srbije.

USLOVI, PROGRAM I NAČIN POLAGANJA STRUČNOG ISPITA

Pravilnikom o polaganju stručnog ispita u oblasti prostornog i urbanističkog planiranja, izrade tehničke dokumentacije, građenja i energetske efikasnosti, kao i licencama za

prostornog planera, urbanistu, arhitektu urbanistu, inženjera, arhitektu, pejzažnog arhitektu i izvođača i registrima licenciranih lica ("Službeni glasnik RS", br. 2/2021) **(u daljem tekstu Pravilnik o polaganju stručnog ispita .....**)

bliže se propisuju:

- uslovi, program i način polaganja stručnog ispita u oblasti prostornog i urbanističkog planiranja, izrade tehničke dokumentacije, građenja i energetske efikasnosti, vođenje evidencije o položenom stručnom ispitu, uslovi za izbor i način rada članova komisije za polaganje stručnog ispita i izdavanja licenci;

- uslovi i način izdavanja i produžavanja licence za prostornog planera, urbanistu, arhitektu urbanistu, inženjera, arhitektu, i izvođača, uslovi izdavanja licence za obavljanje stručnih poslova stranim licima, uslovi utvrđivanja profesionalne odgovornosti licenciranih lica (suspendovanje ili oduzimanje licence), kao i izgled i sadržina svečane forme licence.

Pravilnikom o polaganju stručnog ispita ..... bliže se propisuju i:

- sadržina i način vođenja registra licenciranih inženjera, arhitekata i prostornih planera, registra licenciranih izvođača i evidencije stranih lica koja obavljaju stručne poslove, način upisa u registar, odnosno evidenciju, način vršenja izmene i brisanja podataka upisanih u registar, odnosno evidenciju, kao i izdavanje i izgled uverenja o profesionalnom nazivu, statusu i drugim podacima upisanim u registar, odnosno evidenciju;

- način objavljivanja podataka iz registra licenciranih inženjera, arhitekata i prostornih planera, registra licenciranih izvođača i evidencije stranih lica koja obavljaju stručne poslove

Opšti uslovi za polaganje stručnog ispita

Stručni ispit mogu da polažu lica koja imaju stečeno obrazovanje iz odgovarajuće stručne, odnosno uže stručne oblasti iz člana 5. stav 2. Pravilnika o polaganju stručnog ispita .....

.....

6) Mašinsko inženjerstvo:

(1) termotehnika, termoenergetika i procesna tehnika;

(2) hidrotehnika;

(3) transportna sredstva, skladišta i mašinske tehnologije;

.....

Prema članu 7. stav 1. Pravilnika o polaganju stručnog ispita .....stručni ispit mogu da polažu lica koja imaju stečeno obrazovanje na akademskim, odnosno strukovnim studijama obima od najmanje 300 ESPB ili ekvivalentnog nivoa utvrđenog drugim posebnim propisima, i koja su stekla najmanje tri godine odgovarajućeg stručnog iskustva i ostvarila stručne rezultate na poslovima iz te stručne, odnosno uže stručne oblasti za koju se u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom izdaje licenca.

Izuzetno od stava 1. člana 7. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ....., za stručne poslove građenja, odnosno izvođenja radova, stručni ispit može da polaže i lice koje je steklo obrazovanje iz odgovarajuće stručne, odnosno uže stručne oblasti iz člana 5. stav 2. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ....., na osnovnim akademskim ili strukovnim studijama obima od najmanje 180 ESPB i koje je steklo najmanje pet godina odgovarajućeg stručnog iskustva i ostvarilo stručne rezultate iz te stručne, odnosno uže stručne oblasti, za koju se u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom izdaje licenca, i to: na građenju objekata,

odnosno izvođenju radova za koje građevinsku dozvolu izdaje jedinica lokalne samouprave, spratnosti Po+P+4+Pk čija ukupna površina ne prelazi 2.000 m² bruto površine, manje složenih građevinskih konstrukcija raspona do 12 m, lokalnih i nekategorisanih puteva i ulica, unutrašnjih instalacija vodovoda i kanalizacije, grejanja i klimatizacije i elektroinstalacije, unutrašnjih gasnih instalacija, kao i izvođenju pojedinih građevinsko-zanatskih i instalaterskih radova i radova na unutrašnjem uređenju objekata i uređenju terena.

Stručno iskustvo iz člana 7. stav 1-3. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... je iskustvo koje je lice steklo u obavljanju određenih stručnih poslova iz člana 3. stav 1. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... iz određene stručne, odnosno uže stručne oblasti iz člana 5. stav 2. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... za koju se polaže stručni ispit:

6) Mašinsko inženjerstvo:

(1) termotehnika, termoenergetika i procesna tehnika;

(2) hidrotehnika;

(3) transportna sredstva, skladišta i mašinske tehnologije;

.....

U slučaju kada je lice steklo odgovarajuće stručno iskustvo nakon završetka osnovnih akademskih, odnosno strukovnih studija ili za vreme trajanja višeg nivoa akademskog ili strukovnog obrazovanja (master), to stručno iskustvo priznaje se u ukupno potrebno iskustvo iz člana 7. stav 1 i 3. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... u trajanju do najviše jedne godine.

Stručni rezultat (referenca) u smislu člana 7. stav 1–3. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... dostavlja se prilikom prijave za polaganje stručnog ispita, i to:

.....

3) za stručne poslove **izrade tehničke dokumentacije**: najmanje jedan projekat za građevinsku dozvolu ili projekat za izvođenje zahtevnih i tehnički i tehnološki specifičnih objekata – zgrada (kategorije V) i inženjerskih objekata ili zahtevnih rekonstrukcija za te objekte, projekata postrojenja, uređaja, instalacija, tehnoloških projekata za zahtevne i tehnički i tehnološki specifične industrijske i druge privredne objekte, kao i drugi projekti za izgradnju tih objekata, koji se odnose na stručnu oblast za koju lice polaže stručni ispit, a u čijoj izradi je lice učestvovalo;

4) za stručne poslove **građenja objekata**, odnosno izvođenja radova: najmanje jedan projekat za izvođenje zahtevnih i tehnički i tehnološki specifičnih objekata – zgrada (kategorije V) i inženjerskih objekata ili zahtevnih rekonstrukcija za te objekte, projekata postrojenja, uređaja, instalacija, tehnoloških projekata za zahtevne i tehnički i tehnološki specifične industrijske i druge privredne objekte, kao i drugi projekti za izgradnju tih objekata, koji se odnose na stručnu oblast za koju lice polaže stručni ispit, a prema kojima je izgrađen objekat, odnosno izvedeni radovi, a u čijoj izgradnji, odnosno izvođenju radova je lice učestvovalo;

Za lice iz člana 7. stav 2. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... stručni rezultat (referenca) je najmanje jedan projekat za izvođenje objekta, odnosno radova iz člana 7. stav 2. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... u čijoj izgradnji, odnosno izvođenju radova je lice učestvovalo

Posebni uslovi za polaganje stručnog ispita

Lice ima pravo na polaganje stručnog ispita iz užih stručnih oblasti koje pripadaju stručnoj oblasti za koju ima stečeno odgovarajuće obrazovanje i iz kojih je steklo odgovarajuće stručno iskustvo, ostvarilo stručne rezultate i izradilo stručni rad u skladu sa Pravilnikom o polaganju stručnog ispita .....

Lice koje je položilo stručni ispit iz određene uže stručne oblasti, može da polaže posebni deo stručnog ispita i iz druge uže stručne oblasti, a koja pripada istoj stručnoj oblasti za koju ima stečeno obrazovanje, ukoliko je steklo odgovarajuće stručno iskustvo, ostvarilo stručne rezultate i izradilo stručni rad iz uže stručne oblasti za koju polaže stručni ispit u skladu sa Pravilnikom o polaganju stručnog ispita .....

Lice koje je položilo stručni ispit za određenu vrstu stručnih poslova iz člana 3. stav 1. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... u okviru određene stručne, odnosno uže stručne oblasti, može da polaže posebni deo stručnog ispita predviđen za drugu vrstu stručnih poslova u okviru iste stručne oblasti, ukoliko je ostvarilo odgovarajući stručni rezultat, steklo odgovarajuće stručno iskustvo za tu vrstu stručnih poslova i izradilo odgovarajući stručni rad u skladu sa ovim pravilnikom.

Lice koje je položilo stručni ispit predviđen za niži stepen obrazovanja, a naknadno stekne viši stepen obrazovanja, može da polaže posebni deo stručnog ispita predviđen za taj stepen obrazovanja, ukoliko je ostvarilo odgovarajući stručni rezultat i steklo odgovarajuće stručno iskustvo i izradilo odgovarajući stručni rad u skladu sa Pravilnikom o polaganju stručnog ispita .....

Prijava za polaganje stručnog ispita

Lice koje polaže stručni ispit (u daljem tekstu: Kandidat) podnosi prijavu za polaganje stručnog ispita Ministarstvu, odnosno Komori, strukovnoj organizaciji ili udruženju kome je ugovorom povereno vršenje administrativno-stručnih i tehničkih poslova u vezi sa polaganjem stručnog ispita u skladu sa zakonom.

Prijava iz člana 10. stav 1. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... sadrži:

- 1) ime, očevo ime i prezime Kandidata;
- 2) datum, mesto i državu rođenja Kandidata;
- 3) podatke o prebivalištu, odnosno boravištu Kandidata;
- 4) vrstu i nivo obrazovanja koje je Kandidat stekao;
- 5) vrstu stručnih poslova iz člana 3. stav 1. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... i naziv stručne, odnosno uže stručne oblasti iz člana 5. stav 2. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... za koju Kandidat podnosi prijavu;

.....

6) Mašinsko inženjerstvo:

- (1) termotehnika, termoenergetika i procesna tehnika;
- (2) hidrotehnika;
- (3) transportna sredstva, skladišta i mašinske tehnologije;

.....

6) podatak o ispitu za koji se kandidat prijavljuje: ceo ispit, deo ispita (opšti, posebni ili deo opšteg), ponovljeni (popravni) ispit;

7) naziv pravnog lica ili preduzetnika (poslodavca) kod koga je Kandidat bio ili jeste zaposlen, odnosno radno angažovan, kao i vrstu poslova koje obavlja ili je obavljao i godine stručnog iskustva

8) naziv predloženog projekta za građevinsku dozvolu ili projekta za izvođenje zahtevnih i tehnički i tehnološki specifičnih objekata

Uz prijavu iz stava 1. člana 10. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... Kandidat dostavlja sledeće dokaze, ukoliko se o tim podacima ne vodi službena evidencija:

- 1) overenu fotokopiju lične karte ili očitanu ličnu kartu;
- 2) izvod iz matične knjige rođenih, odnosno izjavu kojom se kandidat opredeljuje da li će sam pribaviti podatke o činjenicama o kojima se vodi evidencija ili će to organ učiniti umesto njega;

3) overenu fotokopiju visokoškolske isprave o završenim studijama (diploma), odnosno o završenim osnovnim i master akademskim ili strukovnim studijama (diplome), odnosno o završenim integrisanim akademskim studijama (diploma);

4) overenu fotokopiju dodatka diplomi osnovnih i master akademskih ili strukovnih, odnosno integrisanih studija, koji se izdaje uz diplomu u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje;

5) potvrdu poslodavca iz člana 10. stav 2. tačka 7) Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... , o vrsti poslova na kojima je Kandidat bio ili jeste zaposlen ili radno angažovan i stečenom odgovarajućem stručnom iskustvu u skladu sa članom 7. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... , odnosno druge dokaze kojima se dokazuje da je Kandidat bio zaposlen ili radno angažovan na odgovarajućoj vrsti poslova iz odgovarajuće stručne, odnosno uže stručne oblasti;

6) najmanje jedan stručni rezultat (referenca) u smislu člana 7. stavovi 6. i 7. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... , iz stručne, odnosno uže stručne oblasti za koju lice polaže stručni ispit;

7) izvod – naslovnu stranu stručnog rezultata na kojoj se vidi sastav radnog tima, odnosno da je lice učestvovalo u izradi planskog dokumenta, projekta za građevinsku dozvolu, odnosno projekta za izvođenje ili elaborata energetske efikasnosti zgrada ili potvrdu o učešću u izradi dokumenta ili projekta, potpisanu od strane odgovornog lica koje je rukovodilo njegovom izradom ili drugu vrstu dokaza kojim se potvrđuje učešće u izradi tih dokumenata i projekata (ugovor, rešenje i dr.).

Pored navedenih dokaza kandidat uz prijavu prilaže i projektni zadatak projekta predloženog za stručni rad.

Potvrda iz člana 10. stav 3. tačka 7) Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... se dostavlja u slučaju kada se iz naslovne strane, odnosno izvoda iz planskog dokumenta, projekta ili elaborata ne može utvrditi da je lice učestvovalo kao saradnik u njegovoj izradi.

U slučaju polaganja posebnog dela ispita za poslove građenja, odnosno izvođenja radova prema dostavljenom projektu za izvođenje iz člana 7. stav 6. tačka 4) i člana 10. stav 7. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... , dostavlja se potvrda o učešću u izgradnji, odnosno izvođenju radova, u okviru odgovarajuće stručne oblasti, koja je potpisana od strane odgovornog lica koje je rukovodilo izgradnjom objekta, odnosno izvođenjem radova na osnovu tog projekta ili druga vrsta dokaza kojima se potvrđuje učešće u izgradnji, odnosno izvođenju radova (ugovor, rešenje i dr.).

Ukoliko prijava ne sadrži sve potrebne dokaze iz člana 10. stav 3. Pravilnika o polaganju stručnog ispita ..... ili se u postupku provere ispunjenosti uslova za polaganje stručnog ispita i izdavanje licence utvrdi da su dostavljeni dokazi nepotpuni ili nedovoljni (stručno iskustvo, dodatak diplomi, potvrde i dr.), Kandidat dopunjava prijavu u roku koji odredi Ministarstvo, odnosno Komora, strukovna organizacija ili udruženje kome je ugovorom povereno vršenje administrativno-stručnih i tehničkih poslova u vezi sa polaganjem stručnog ispita u skladu sa zakonom, koji ne može biti kraći od osam dana od dana prijema obaveštenja o dopuni prijave, a najkasnije do roka za prijavu za naredni ispitni rok.

PROGRAM STRUČNOG ISPITA

Stručni ispit se sastoji iz:

- **opšteg i**

- **posebnog dela,**

koji se polažu prema programima utvrđenim ovim pravilnikom.

Opšti deo stručnog ispita polaže se prema programu koji je jedinstven za sve vrste stručnih poslova, odnosno za sve stručne oblasti.

Posebni deo ispita se u zavisnosti od nivoa i vrste obrazovanja polaže prema programima iz stručnih, odnosno užih stručnih oblasti iz člana 5. stav 2. ovog pravilnika.

Program stručnog ispita objavljuje se na zvaničnoj internet stranici ministarstva nadležnog za poslove planiranja i izgradnje (u daljem tekstu: Ministarstvo), odnosno Inženjerske komore Srbije (u daljem tekstu: Komora), strukovne organizacije ili udruženja kome je ugovorom povereno vršenje administrativno-stručnih i tehničkih poslova u vezi sa polaganjem stručnog ispita u skladu sa zakonom.

Polaganje stručnog ispita, može biti organizovano i elektronskim putem (web aplikacijom i dr.) u slučaju proglašenja vanredne situacije od strane nadležnog organa, a u skladu sa propisom kojim se uređuje upravljanje u vanrednim situacijama.

Program i gradivo opšteg dela stručnog ispita

Opšti deo stručnog ispita obuhvata proveru poznavanja osnova: ustavnog uređenja, radnih odnosa, opšteg upravnog postupka i pravnih aspekata planiranja prostora i izgradnje objekata.

Program opšteg dela stručnog ispita obuhvata gradivo iz sledećih ispitnih oblasti:

1) **ustavno uređenje:** osnovi ustavnog uređenja Republike Srbije; slobode, prava i dužnosti čoveka i građanina; organi Republike Srbije; ekonomsko i socijalno uređenje; teritorijalna organizacija Republike Srbije – lokalna samouprava; ustavnost i zakonitost – ustavni sud;

2) **radni odnosi:** zasnivanje radnog odnosa; ugovor o radu, radno vreme, odmori i odsustva; zarade i naknade; zaštita prava zaposlenih; odgovornost zaposlenih; prestanak radnog odnosa; kolektivni ugovori;

3) **upravni postupak:** načela upravnog postupka; dokazivanje u upravnom postupku; rešenje; žalba i postupanje po žalbi; konačno, izvršno i pravosnažno rešenje; izvršenje rešenja;

4) **pravni aspekti planiranja prostora i izgradnje objekata:** subjekti u prostornom, urbanističkom planiranju i izgradnji objekata; dokumenti prostornog i urbanističkog planiranja (pravila uređenja, pravila građenja); nadležnosti i procedure za izdavanje lokacijskih uslova, građevinske i upotrebne dozvole; korišćenje građevinskog zemljišta; vrste i sadržaj tehničke dokumentacije; klasifikacija objekata.

Lice koje je položilo državni stručni ispit prema posebnom propisu polaže opšti deo stručnog ispita samo za ispitnu oblast iz člana 4. stav 2. tačka 4) Pravilnika o polaganju stručnog ispita .....

Program i gradivo posebnog dela stručnog ispita

Posebni deo stručnog ispita obuhvata proveru poznavanja zakona i drugih propisa, standarda i normativa koji se odnose na stručnu, odnosno užu stručnu oblast iz stava 2. ovog člana, iz koje lice polaže stručni ispit, kao i zakona i drugih propisa kojima su uređena pitanja zaštite životne sredine, zaštite i korišćenja prirodnih i kulturnih dobara i korišćenje građevinskog zemljišta.

Program posebnog dela stručnog ispita obuhvata sledeće stručne, odnosno uže stručne oblasti:

.....

6) Mašinsko inženjerstvo:

(1) termotehnika, termoenergetika i procesna tehnika;

(2) hidrotehnika;

(3) transportna sredstva, skladišta i mašinske tehnologije;

.....

Pravni izvori za polaganje stručnog ispita

Spisak pravnih izvora za polaganje stručnog ispita dat je u Prilogu 1 – Spisak pravnih izvora za polaganje stručnog ispita, koji je odštampan uz Pravilnik o polaganju stručnog ispita ..... i čini njegov sastavni deo.

Spisak pravnih izvora za polaganje stručnog ispita dat je u **Prilogu 1**, koji je odštampan uz Pravilnik o polaganju stručnog ispita ..... i čini njegov sastavni deo.

Pravne izvore za polaganje stručnog ispita pored propisa datih u Prilogu 1. čine i drugi propisi, odnosno pravilnici, normativi i standardi iz stručnih, odnosno užih stručnih oblasti iz koje se polaže stručni ispit, kao i sve izmene i dopune tih i drugih propisa.

Prilog 1

Spisak pravnih izvora za polaganje stručnog ispita

1. Ustav Republike Srbije;
2. Zakon o radu („Službeni glasnik RS”, br. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – US, 113/17 i 95/18 – autentično tumačenje);
3. Zakon o opštem upravnom postupku („Službeni glasnik RS”, br. 18/16 i 95/18 – autentično tumačenje);
4. Zakon o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS”, br. 72/09, 81/09 – ispravka, 64/10 – US, 24/11, 121/12, 42/13 – US, 50/13 – US, 98/13 – US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19 – dr. zakon i 9/20, 52/21);
5. Pravilnik o sadržini, načinu i postupku izrade dokumenata prostornog i urbanističkog planiranja („Službeni glasnik RS”, broj 32/19);
6. Pravilnik o opštim pravilima za parcelaciju, regulaciju i izgradnju („Službeni glasnik RS”, broj 22/15);
7. Pravilnik o klasifikaciji namene zemljišta i planskih simbola u dokumentima prostornog i urbanističkog planiranja („Službeni glasnik RS”, broj 105/20);
8. Pravilnik o sadržini, načinu i postupku izrade i načinu vršenja kontrole tehničke dokumentacije prema klasi i nameni objekata („Službeni glasnik RS”, broj 73/19);
9. Pravilnik o klasifikaciji objekata („Službeni glasnik RS”, broj 22/15);
10. Uredba o lokacijskim uslovima („Službeni glasnik RS”, broj 115/20);
11. Pravilnik o tehničkim standardima planiranja, projektovanja i izgradnje objekata, kojima se osigurava nesmetano kretanje i pristup osobama sa invaliditetom, deci i starim osobama („Službeni glasnik RS”, broj 22/15);
12. Pravilnik o uslovima i normativima za projektovanje stambenih zgrada i stanova („Službeni glasnik RS”, br. 58/12, 74/15 i 82/15);
13. Pravilnik o energetskej efikasnosti zgrada („Službeni glasnik RS”, broj 61/11);
14. Pravilnik o uslovima, sadržini i načinu izdavanja sertifikata o energetskej svojstvima zgrada („Službeni glasnik RS”, br. 69/12 i 44/18 – dr. propis);
15. Pravilnik o postupku sprovođenja objedinjene procedure elektronskim putem („Službeni glasnik RS”, broj 68/19);
16. Pravilnik o sadržini i načinu vođenja stručnog nadzora („Službeni glasnik RS”, br. 22/15 i 24/17);
17. Pravilnik o sadržini i načinu vršenja tehničkog pregleda objekta, sastavu komisije, sadržini predloga komisije o utvrđivanju podobnosti objekta za upotrebu, osmatranju tla i objekta u toku građenja i upotrebe i minimalnim garantnim rokovima za pojedine vrste objekata („Službeni glasnik RS”, br. 27/15, 29/16 i 78/19);
18. Pravilnik o izgledu, sadržini i mestu postavljanja gradilišne table („Službeni glasnik RS”, broj 6/19);

19. Pravilnik o uslovima osiguranja od profesionalne odgovornosti („Službeni glasnik RS“, broj 40/15);
20. Pravilnik o sadržini i načinu vođenja knjige inspekcije, građevinskog dnevnika i građevinske knjige („Službeni glasnik RS“, broj 62/19);
21. Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje i izvođenje završnih radova u građevinarstvu („Službeni list SFRJ“, broj 21/90);
22. Pravilnik za građevinske konstrukcije („Službeni glasnik RS“, br. 89/19, 52/20 i 122/20);
23. Naredba o obaveznom atestiranju betonskih cevi za kanalizaciju dužine iznad jednog metra („Službeni list SFRJ“, broj 34/85);
24. Pravilnik o tehničkim normativima za beton i armirani beton („Službeni list SFRJ“, broj 11/87), deo koji se odnosi na proizvodnju betona;
25. Pravilnik o tehničkim normativima za čelične žice, šipke i užad za prednaprezanje konstrukcije („Službeni list SFRJ“, br. 41/85 i 21/88);
26. Naredba o obaveznom atestiranju prefabrikovanih elemenata od ćelijastog betona („Službeni list SFRJ“, broj 34/85);
27. Naredba o obaveznom atestiranju vijaka, navrtki i podloški za spojeve nosećih čeličnih konstrukcija („Službeni list SFRJ“, broj 61/85);
28. Naredba o obaveznom atestiranju frakcionisanog kamenog agregata za beton i asfalt („Službeni list SFRJ“, broj 41/87);
29. Pravilnik o obaveznom atestiranju elemenata tipskih građevinskih konstrukcija na otpornost prema požaru i o uslovima koje moraju ispunjavati organizacije udruženog rada ovlašćene za atestiranje tih proizvoda („Službeni list SFRJ“, broj 24/90);
30. Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za keramičku sanitarnu opremu („Službeni list SCG“, broj 62/04);
31. Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za termoizolacione materijale („Službeni list SCG“, broj 54/05);
32. Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za hidroizolacione materijale („Službeni list SCG“, broj 1/06);
33. Pravilnik o kvalitetu cementa („Službeni glasnik RS“, br. 34/13 i 44/14);
34. Uredba o tehničkim i drugim zahtevima za čelik za armiranje betona („Službeni glasnik RS“, br. 35/15 i 44/16);
35. Uredba o tehničkim i drugim zahtevima za zguru, kao građevinski proizvod namenjen za upotrebu u izgradnji, rekonstrukciji, sanaciji i održavanju nasipa, zasipa i posteljica infrastrukturnih objekata javne namene („Službeni glasnik RS“, broj 69/18);
36. Uredba o tehničkim i drugim zahtevima za pepeo, kao građevinski materijal namenjen za upotrebu u izgradnji, rekonstrukciji, sanaciji i održavanju infrastrukturnih objekata javne namene („Službeni glasnik RS“, broj 56/15);
37. Uredba o tehničkim i drugim zahtevima za konstrukcije hladnooblikovane zavarene šuplje profile od nelegiranih i sitnozrnih čelika („Službeni glasnik RS“, broj 93/15);
38. Pravilnik o tehničkim zahtevima za upotrebu cementa i proizvoda na bazi cementa u izgradnji kolovoznih konstrukcija i zemljanim radovima („Službeni glasnik RS“, broj 26/19);
39. Zakon o građevinskim proizvodima („Službeni glasnik RS“, broj 83/18);
40. Pravilnik o sadržini i načinu izrade deklaracije o performansama („Službeni glasnik RS“, broj 25/19);
41. Pravilnik o zahtevima za imenovanje tela za ocenjivanje i verifikaciju stalnosti performansi („Službeni glasnik RS“, broj 37/19);
42. Pravilnik o načinu sprovođenja ocenjivanja i verifikacije stalnosti performansi građevinskih proizvoda („Službeni glasnik RS“, broj 59/19);
43. Pravilnik o obliku i sadržini srpske tehničke ocene („Službeni glasnik RS“, broj 78/19);

44. Pravilnik o zahtevima za imenovanje tela za tehničko ocenjivanje („Službeni glasnik RS”, broj 87/19);
45. Pravilnik o postupku izrade, načinu donošenja i sadržini srpskog dokumenta za ocenjivanje („Službeni glasnik RS”, broj 87/19);
46. Pravilnik o tehničkim zahtevima za hemijske dodatke betonu, mlaznom betonu, malteru i injekcionoj masi za kablove za prethodno naprezanje („Službeni glasnik RS”, broj 39/19);
47. Pravilnik o tehničkim zahtevima za keramičke pločice („Službeni glasnik RS”, broj 90/19);
48. Pravilnik o tehničkim zahtevima za crepove i fazonske komade od gline i crepove i fazonske komade od betona za pokrivanje krovova i oblaganje zidova („Službeni glasnik RS”, broj 90/19);
49. Pravilnik o tehničkim zahtevima za elemente za zidanje od gline, elemente za zidanje od kalcijum-silikata i blokove od gline za polumontažne sitnorebraste tavanice („Službeni glasnik RS”, broj 90/19);
50. Pravilnik o tehničkim zahtevima za hemijske dodatke betonu, mlaznom betonu, malteru i injekcionoj masi za kablove za prethodno naprezanje („Službeni glasnik RS”, broj 39/19);
51. Pravilnik o tehničkim zahtevima za elemente sistema cevovoda od plastičnih masa za snabdevanje vodom namenjenom za ljudsku upotrebu, transport zaprljane i kanalizacione vode, transport gasovitih goriva i instalacije za grejanje („Službeni glasnik RS”, broj 6/20);
52. Pravilnik o tehničkim zahtevima za frakcionisani agregat za beton i asfalt („Službeni glasnik RS”, broj 78/20);
53. Pravilnik o bezbednosti liftova („Službeni glasnik RS”, br. 15/17 i 21/20);
54. Zakon o državnom premeru i katastru („Službeni glasnik RS”, br. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15 – US, 96/15, 47/17 – autentično tumačenje, 113/17 – dr. zakon, 27/18 – dr. zakon, 41/18 – dr. zakon i 9/20 – dr. zakon);
55. Zakon o ozakonjenju objekata („Službeni glasnik RS”, br. 96/15, 83/18 i 81/20 – US);
56. Zakon o kulturnim dobrima („Službeni glasnik RS”, br. 71/94, 52/11 – dr. zakon, 52/11 – dr. zakon i 99/11 – dr. zakon);
57. Zakon o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik RS”, br. 135/04, 36/09, 36/09 – dr. zakon, 72/09 – dr. zakon, 43/11 – US, 14/16, 76/18 i 95/18 – dr. zakon);
58. Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS”, br. 135/04 i 88/10);
59. Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu („Službeni glasnik RS”, br. 135/04 i 36/09);
60. Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu („Službeni glasnik RS”, br. 101/05, 91/15 i 113/17 – dr. zakon);
61. Zakon o zaštiti od požara („Službeni glasnik RS”, br. 111/09, 20/15, 87/18, 87/18 – dr. zakon i 87/18 – dr. zakon);
62. Zakon o putevima („Službeni glasnik RS”, br. 41/18 i 95/18 – dr. zakon);
63. Zakon o prevozu putnika u drumskom saobraćaju („Službeni glasnik RS”, br. 68/15, 41/18, 44/18 – dr. zakon, 83/18, 31/19 i 9/20);
64. Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima („Službeni glasnik RS”, br. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13 – US, 55/14, 96/15 – dr. zakon, 9/16 – US, 24/18, 41/18, 41/18 – dr. zakon, 87/18, 23/19 i 128/20 – dr. zakon);
65. Zakon o železnici („Službeni glasnik RS”, broj 41/18);
66. Zakon o vazдушnom saobraćaju („Službeni glasnik RS”, br. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 – dr. zakon, 83/18 i 9/20);
67. Zakon o poljoprivrednom zemljištu („Službeni glasnik RS”, br. 62/06, 65/08 – dr. zakon, 41/09, 112/15, 80/17 i 95/18 – dr. zakon);

68. Zakon o vodama („Službeni glasnik RS”, br. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 i 95/18 – dr. zakon);
69. Zakon o šumama („Službeni glasnik RS”, br. 30/10, 93/12, 89/15 i 95/18 – dr. zakon);
70. Zakon o elektronskim komunikacijama („Službeni glasnik RS”, br. 44/10, 60/13 –US, 62/14 i 95/18 – dr. zakon);
71. Zakon o energetici („Službeni glasnik RS”, br. 145/14 i 95/18 – dr. zakon);
72. Zakon o eksplozivnim materijama, zapaljivim tečnostima i gasovima („Službeni glasnik SRS”, br. 44/77, 45/85 i 18/89 i „Službeni glasnik RS”, br. 53/93 – dr. zakon, 67/93 – dr. zakon, 48/94 – dr. zakon, 101/05 – dr. zakon i 54/15 – dr. zakon);
73. Zakon o cevovodnom transportu gasovitih i tečnih ugljovodonika i distribuciji gasovitih ugljovodonika („Službeni glasnik RS”, broj 104/09);
74. Zakon o standardizaciji („Službeni glasnik RS”, br. 36/09 i 46/15);
75. Zakon o eksproprijaciji („Službeni glasnik RS”, br. 53/95, 23/01 – SUS, 20/09, 55/13 – US i 106/16 – autentično tumačenje).

U cilju olakšanja pripremanja dela ispita koji se odnosi na poznavanje zakona, tehničkih propisa, normativa, standarda i drugih propisa iz oblasti Mašinsko inženjerstvo (termotehnika, termoenergetika i procesna tehnika; hidrotehnika; transportna sredstva, skladišta i mašinske tehnologije) sledi spisak najčešće primenjivanih propisa o izgradnji objekata odnosno tehničkih normativa i standarda grupisanih po oblastima. Spisak je ažuriran zaključno sa **31.5.2022** godine).

Izgradnja objekata

1. Zakon o planiranju i izgradnji („Službeni glasnik RS”, br. 72/09, 81/09 – ispravka, 64/10 – US, 24/11, 121/12, 42/13 – US, 50/13 – US, 98/13 – US, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19, 9/20 I 52/2021);
2. Zakon o ozakonjenju objekata („Službeni glasnik RS”, br. 96/15, 83/18 i 81/20 – US);
3. Zakon o građevinskim proizvodima („Službeni glasnik RS”, broj 83/2018)
4. Zakon o pretvaranju prava korišćenja u pravo svojine na građevinskom zemljištu uz naknadu (Službeni glasnik RS, br.64 /2015, 9/2020),
5. Pravilnik o postupku sprovođenja objedinjene procedure elektronskim putem („Službeni glasnik RS”, broj 68/19);
6. Pravilnik o načinu razmene dokumenata i podnesaka elektronskim putem i formi u kojoj se dostavljaju akta u vezi sa objedinjenom procedurom (Službeni glasnik RS, br.113/2015),
7. Pravilnik o klasifikaciji objekata (Službeni glasnik RS, br.22 /2015),
8. Pravilnik o sadržini, načinu i postupku izrade dokumentacije prostornog I urbanističkog planiranja (Službeni glasnik RS, br.32 /2019),
9. Pravilnik o opštim pravilima za parcelaciju, regulaciju i izgradnju (Službeni glasnik RS, br.22 /2015),
10. Pravilnik o tehničkim standardima planiranja, projektovanja i izgradnje objekata, kojima se osigurava nesmetano kretanje i pristup osobama sa invaliditetom, deci i starim osobama (Službeni glasnik RS, br.22 /2015),
11. Pravilnik o sadržini i načinu vođenja knjige inspekcije, građevinskog dnevnika i građevinske knjige (Službeni glasnik RS, br.62 /2019),
12. Pravilnik o izgledu, sadržini i mestu postavljanja gradilišne table (Službeni glasnik RS, br.6 /2019),
13. Pravilnik o načinu zatvaranja i obeležavanju zatvorenog gradilišta (Službeni glasnik RS, br.22 /2015),

14. Pravilnik o sadržini i načinu vođenja stručnog nadzora (Službeni glasnik RS, br.22 /2015 , 24/17),
15. Pravilnik o objektima na koje se ne primenjuju pojedine odredbe Zakona o planiranju i izgradnji (Službeni glasnik RS, br.85 /2015),
16. Pravilnik o sadržini, načinu i postupku izrade i način vršenja kontrole tehničke dokumentacije prema klasi i nameni objekata (Službeni glasnik RS, br.73 /2019),
17. Pravilnik o uslovima koje treba da ispune pravna lica i preduzetnici za obavljanje poslova izrade tehničke dokumentacije, odnosno građenja objekata, za objekte za koje građevinsku dozvolu izdaje ministarstvo, odnosno nadležni organ autonomne pokrajine (Službeni glasnik RS, br.41 /2022)
1. Pravilnik o sadržini, postupku i načinu donošenja programa uređivanja građevinskog zemljišta (Službeni glasnik RS, br.27 /2015),
2. Pravilnik o sadržini i načinu vršenja tehničkog pregleda objekta, sastavu komisije, sadržini predloga komisije o utvrđivanju podobnosti objekta za upotrebu, osmatranju tla i objekta u toku građenja i upotrebe i minimalnim garantnim rokovima za pojedine vrste objekata (Službeni glasnik RS, br.27 /2015 i 29/16 I 78/2019),
3. Pravilnik o polaganju stručnog ispita u oblasti prostornog i urbanističkog planiranja, izrade tehničke dokumentacije, građenja i energetske efikasnosti, kao i licencama za prostornog planera, urbanistu, arhitektu urbanistu, inženjera, arhitektu, pejzažnog arhitektu i izvođača i registrima licenciranih lica ("Službeni glasnik RS", br. 2/2021)
4. Pravilnik o stručnim poslovima prostornog i urbanističkog planiranja, izrade tehničke dokumentacije, građenja i energetske efikasnosti koje obavljaju licencirana lica (Službeni glasnik RS br. 106/2020)
5. Pravilnik o postupku donošenja i sadržini programa uklanjanja objekata (Službeni glasnik RS, br.27 /2015),
6. Pravilnik o legitimaciji i opremi urbanističkog i građevinskog inspektora (Službeni glasnik RS, br.30 /2015),
7. Pravilnik o načinu i postupku za raspisivanje i sprovođenje urbanističko-arhitektonskog konkursa (Službeni glasnik RS, br.31 /2015),
8. Pravilnik o sadržini, načinu, postupku i rokovima izrade i objavljivanje separata (Službeni glasnik RS, br.33 /2015),
9. Pravilnik o sadržini i načinu vođenja i održavanja Centralnog registra planskih dokumenata, informacionog sistema o stanju u prostoru i lokalnog informacionog sistema i digitalnom formatu dostavljanja planskih dokumenata (Službeni glasnik RS, br.33 /2015),
10. Uredba o lokacijskim uslovima (Službeni glasnik RS, br.115/2020),
11. Pravilnik o uslovima osiguranja od profesionalne odgovornosti (Službeni glasnik RS, br.40 /2015),
12. Pravilnik o načinu uvida u doneti urbanistički plan, overavanja, potpisivanja, dostavljanja, arhiviranja, umnožavanja i ustupanja urbanističkog plana uz naknadu ("Službeni glasnik RS", br. 75/2003)
13. Pravilnik o sadržaju i obimu prethodnih radova, prethodne studije opravdanosti i studije opravdanosti (Službeni glasnik RS, br.1/2012)
14. Pravilnik o metodologiji i proceduri realizacije projekata od značaja za republiku Srbiju ("Službeni glasnik RS", br. 1/2012)
15. Pravilnik o sadržini informacije o lokaciji i o sadržini lokacijske dozvole ("Službeni glasnik RS", br. 3/2010),
16. Pravilnik o sadržini i načinu izdavanja građevinske dozvole ("Službeni glasnik RS", br. 93/2011, 103/2013 odluka ustavnog suda),
17. Pravilnik o sadržaju elaborata o uređenju gradilišta ("Službeni glasnik RS", br.121/2012, 102/2015)
18. Posebne uzanse o građenju ("Službeni list SFRJ", br. 18/77,)

19. Pravilnik o uslovima i normativima za projektovanje stambenih zgrada i stanova ("Službeni glasnik RS", br.58/2012, 74/2015 i 82/2015),
20. Pravilnik o uslovima, načinu i obezbeđenju plaćanja naknade za pretvaranje prava korišćenja u pravo svojine na građevinskom zemljištu u javnoj svojini Republike Srbije ("Službeni glasnik RS, broj 17/2016)
21. Pravilnik o posebnoj vrsti objekata i posebnoj vrsti radova za koje nije potrebno pribavljati akt nadležnog organa, kao i vrsti objekata koji se grade, odnosno vrsti radova koji se izvode, na osnovu rešenja o odobrenju za izvođenje radova, kao i obimu i sadržaju i kontroli tehničke dokumentacije koja se prilaže uz zahtev i postupku koji nadležni organ sprovodi ("Službeni glasnik RS, broj 87/2021)

Grejanje i ventilacija

1. Zakon o energetske efikasnosti i racionalnoj upotrebi energije (Službeni glasnik RS, br.40/2021),
2. Pravilnik o energetske efikasnosti zgrada (Službeni glasnik RS, br.61/2011),
3. Pravilnik o uslovima, sadržini i načinu izdavanja sertifikata o energetskim svojstvima zgrada ("Službeni glasnik RS", br. 69/2012, 44/2018)
4. Uredba o minimalnim zahtevima energetske efikasnosti koje moraju da ispunjavaju nova I revitalizovana postrojenja (Službeni glasnik RS, broj 112/2017)
5. Pravilnik o tehničkim normativima za sisteme za ventilaciju ili klimatizaciju (Službeni list SFRJ, br.38/89 i Službeni glasnik RS br.118/2014),
6. Pravilnik o uslovima i normativima za projektovanje stambenih zgrada i stanova ("Službeni glasnik RS", br.58/2012, 74/2015 i 82/2015)
7. Pravilnik o tehničkim normativima za skloništa (Službeni list SFRJ, br.55/83),
8. Pravilnik o tehničkim i drugim zahtevima za termoizolacione materijale (Službeni list SCG, br.54/2005),
9. Pravilnik o kontroli sistema za klimatizaciju ("Službeni glasnik"RS, broj 82 /2016),
10. Pravilnik o kontroli sistema za grejanje i o bližim uslovima koje moraju da ispunjavaju ovlašćena pravna lica za kontrolu sistema za grejanje ("Službeni glasnik RS", br. 58/2016).
11. Pravilnik o kontroli sistema za grejanje zgrada ("Službeni glasnik"RS, broj 87 /2021

Zaštita životne sredine

1. Zakon o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik RS”, br. 135/04, 36/09, 36/09 – dr. zakon, 72/09 – dr. zakon, 43/11 – US, 14/16, 76/18 i 95/18 – dr. zakon);
2. Zakon o proceni uticaja na životnu sredinu (Službeni glasnik RS, br.135/2004 i 36/2009)
3. Zakon o strateškoj proceni uticaja na životnu sredinu (Službeni glasnik RS, br.135/2004 i 88/2010,)
4. Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine (Službeni glasnik RS, br.135/2004, 25/2015, 109/2021)
5. Zakon o zaštiti vazduha (Službeni glasnik RS, br.36/2009 i 10/2013 i 26/21),
6. Zakon o vodama („Službeni glasnik RS”, br. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 i 95/18 – dr. zakon);
7. Zakon o zaštiti od buke u životnoj sredini (Službeni glasnik RS, br.96/21),
8. Pravilnik o sadržini studije o proceni uticaja na životnu sredinu (Službeni glasnik RS, br.69/2005)
9. Pravilnik o radu tehničke komisije za ocenu studije o proceni uticaja na životnu sredinu (Službeni glasnik RS, br.69/2005),

10. Pravilnik o postupku javnog uvida, prezentacije i javnoj raspravi o studiji o proceni uticaja na životnu sredinu (Službeni glasnik RS, br.69/2005)
11. Pravilnik o metodama merenja buke, sadržini i obimu izveštaja o merenju buke (Službeni glasnik RS, broj 72/2010),
12. Pravilnik o buci koju emituje oprema koja se upotrebljava na otvorenom prostoru (Službeni glasnik RS, broj 1/2013),
13. Uredba o graničnim vrednostima emisije zagađujućih materija u vode i rokovima za njihovo dostizanje (Službeni glasnik RS, br.67/2011, 48/2012 i 1/2016)
14. Uredba o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz postrojenja za sagorevanje (Službeni glasnik RS, broj 6/2016,67/2021)
15. Uredba o graničnim vrednostima zagađujućih, štetnih i opasnih materija u zemljištu (Službeni glasnik RS, broj 30/18 I 64/19)
16. Uredba o graničnim vrednostima emisija zagađujućih materija u vazduh iz stacionarnih izvora zagađivanja, osim postrojenja za sagorevanje (Službeni glasnik RS, broj 111/15 I 83/21)

Bezbednost i zdravlje na radu - opšti propisi

1. Zakon o bezbednosti i zdravlju na radu (Službeni glasnik RS, br. 101/2005 i 91/2015, 113/2017),
2. Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu i poslova odgovornog lica ("Službeni glasnik RS", br. 111/2013, 57/2014, 126/2014, 111/2015, 113/2017 i 11/2019).
3. Pravilnik o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini («Službeni glasnik RS» broj 72/2006 , 84/2006-ispavka, 30/2010 i 102/2015)
4. Pravilnik o postupku utvrđivanja ispunjenosti propisanih uslova u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu («Službeni glasnik RS» broj 60/2006)
5. Pravilnik o evidencijama u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu («Službeni glasnik RS» broj 62/2007 i 102/2015)
6. Pravilnik o sadržaju i načinu izdavanja obrasca izveštaja o povredi na radu, profesionalnom oboljenju («Službeni glasnik RS» br. 72/2006, 84/2006, 4/2016, 106/2018 i 14/2019.)
7. Pravilnik o postupku pregleda i ispitivanja opreme za rad i ispitivanja uslova radne okoline («Službeni glasnik RS» br. 94/2006, 108/2006, 114/2014 i 102/2015.)
8. Uredba o bezbednosti i zdravlju na radu na privremenim ili pokretnim gradilištima («Službeni glasnik RS», broj 14/2009 , 95/2010, 98/2018)
9. Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri korišćenju opreme za rad («Službeni glasnik RS», broj 23/2009 , 123/2012, 102/2015 , 101/2018 i 130/2021)
10. Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad na radnom mestu («Službeni glasnik RS», broj 21/2009, 1/2019)
11. Pravilnik o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju buci (Službeni glasnik RS, br.93/2019)
12. Uredba o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad usled rizika od eksplozivnih atmosfera (Službeni glasnik RS, br.101/2012 i 12/2013),
13. Pravilnik o opremi i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama (Službeni glasnik RS, br. 10/2017 i 21/2020),
14. Spisak srpskih standarda iz oblasti opreme i zaštitnih sistema namenjenih za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama ("Službeni glasnik RS", br. 12/2022)

15. Pravilnik o zaštiti na radu pri izradi eksploziva i baruta i manipulisanju eksplozivima i barutima (Službeni list SFRJ, br.55/1969 I Službeni glasnik RS, br.109/2021)

Bezbednosi i zdravlje na radu - propisi za industrijske grane

1. Pravilnik o bezbednosti mašina (Službeni glasnik RS, broj 58/2016, 21/2020),
2. Pravilnik o posebnim merama zaštite na radu pri proizvodnji i preradi obojenih metala (Službeni glasnik SRS, br. 19/1985),
3. Pravilnik o posebnim merama zaštite na radu u crnoj metalurgiji (Službeni glasnik SRS, br.25/1987),
4. Pravilnik o posebnim merama zaštite na radu pri mehaničkoj preradi i obradi drveta i sličnih materijala (Službeni glasnik SRS, br.51/1988),
5. Pravilnik o posebnim merama zaštite na radu na preradi nemetalnih minerala (Službeni glasnik SRS, br.2/1983),
6. Pravilnik o tehničkim normativima za pripremanje mineralnih sirovina - ruda obojenih metala (Službeni list SFRJ, br.36/1979),
7. Pravilnik o tehničkim normativima za pekare (Službeni list SRJ, br.13/1992).
8. Pravilnik o tehničkim normativima za mlin za preradu žita u mlinske proizvode (Službeni list SFRJ, br.13/1992).
9. Spisak srpskih standarda iz oblasti mašina (Službeni glasnik RS, broj 3/2020)

Oprema pod pritiskom

1. Pravilnik o tehničkim zahtevima za projektovanje, izradu i ocenjivanje usaglašenosti opreme pod pritiskom (Službeni glasnik RS, br.87/2011 zamenjen novim koji je objavljen u Službenom glasniku br. 114/2021 a primenjuje se od 1.1.2023 godine pod nazivom Pravilnik o opremi pod pritiskom)
2. Spisak srpskih standarda iz oblasti opreme pod pritiskom i sklopova kod kojih je najveći dozvoljeni pritisak PS veći od 0,5 bar (Službeni glasnik RS, br.89/2014)
3. Pravilnik o tehničkim zahtevima za projektovanje, izradu i ocenjivanje usaglašenosti jednostavnih posuda pod pritiskom (Službeni glasnik RS, br.87/2011 zamenjen novim koji je objavljen u Službenom glasniku br. 114/2021 a primenjuje se od 1.7.2023 godine) pod nazivom Pravilnik o jednostavnim posudama pod pritiskom
4. Spisak srpskih standarda iz oblasti serijski proizvedenih jednostavnih posuda pod pritiskom (Službeni glasnik RS, br.89/2014)
5. Pravilnik o pregledima opreme pod pritiskom tokom veka upotrebe (Službeni glasnik RS, br. 87/2011, 75/2013, 44/2018, zamenjen novim koji je objavljen u Službenom glasniku br. 114/2021 a primenjuje se od 1.1.2023 godine pod nazivom Pravilnik o pregledima opreme pod pritiskom tokom veka upotrebe)
6. Zakon o transportu opasne robe (Službeni glasnik RS, broj104/2916, 83/2018, 95/2018 I 10/2019)
7. Uredba o pokretnoj opremi pod pritiskom (Službeni glasnik RS, br.120/2017)
8. Pravilnik o tehničkim normativima za cevne vodove za gasoviti kiseonik (Službeni list SFRJ, br.52/1990),
9. Pravilnik o tehničkim normativima za radove pri čišćenju i odmašćivanju opreme za kiseonik (Službeni list SFRJ, br. 74/1990),
10. Pravilnik o tehničkim normativima za cevne vodove za acetilen (Službeni list SFRJ, br.6/1992),
11. Pravilnik o uslovima, programu i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova sa opremom pod pritiskom (Službeni glasnik RS, br.114/2021 – primenjuje

- se od 1.1.2022 godine),
12. Pravilnik o kriterijumima u pogledu broja I stručne osposobljenosti zaposlenih lica koje moraju da ispune korisnici I imenovana tela u oblasti opreme pod pritiskom (Službeni glasnik RS, br.114/2021, 46/2022 – primenjuje se od 1.1.2024 osim člana 4 koji se primenjuje od 1.1.2023 godine),

Zapaljivi gasovi

1. Zakon o energetici (Službeni glasnik RS, br. 145/2014, 95/2018, 40/2021),
2. Zakon o zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima (Službeni glasnik RS, br. 54/2015)
3. Zakon o cevovodnom transportu gasovitih i tečnih ugljovodonika i distribuciji gasovitih ugljovodonika (Službeni glasnik RS, br. 104/2009),
4. Pravilnik o tehničkim uslovima za nesmetan i bezbedan transport prirodnog gasa gasovodima pritiska većeg od 16 bar (Službeni glasnik RS, br. 37/2013, 87/2015
5. Pravilnik o uslovima za nesmetanu i bezbednu distribuciju prirodnog gasa gasovodima pritiska do 16 bar (Službeni glasnik RS, broj 86/2015
6. Odluka o uslovima koje mora ispunjavati preduzeće ili drugo pravno lice za obavljanje poslova projektovanja i izgradnje gasovoda, naftovoda i produktovoda (Službeni list SRJ, br.22/1998),
7. Odluka o uslovima koje moraju ispunjavati lica koja obavljaju poslove rukovanja transportom gasovitih ili tečnih ugljovodonika i poslove održavanja gasovoda, naftovoda ili produktovoda (Službeni list SRJ, br.22/1998),
8. Pravilnik o tehničkim normativima za unutrašnje gasne instalacije (Službeni list SRJ, br. 20/1992, 33/1992),
9. Pravilnik o tehničkim normativima za projektovanje, građenje, pogon i održavanje gasnih kotlarnica (Službeni list SFRJ, br. 10/1990, 52/1990)
10. Pravilnik o tehničkim zahtevima za elemente sistema cevovoda od plastičnih masa za snabdevanje vodom namenjenom za ljudsku upotrebu, transport zaprljane i kanalizacione vode, transport gasovitih goriva i instalacije za grejanje („Službeni glasnik RS”, broj 6/20);
11. Uredba o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad usled rizika od eksplozivnih atmosfera (Službeni glasnik RS, br.101/2012 i 12/2013),
12. Pravilnik o opremi i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama (Službeni glasnik RS, br. 10/2017 i 21/2020),
13. Spisak srpskih standarda iz oblasti opreme i zaštitnih sistema namenjenih za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama ("Službeni glasnik RS", br. 12/2022)
14. Pravilnik o uslovima, programu i načinu polaganja stručnog ispita za obavljanje poslova u objektima za transport, distribuciju i skladištenje prirodnog gasa ("Službeni glasnik RS", br. 10/2016)
15. Pravilnik o tehničkim normativima za bezbednost od požara I eksplozija postrojenja za tečni naftni gas i o uskladištavanju i pretakanju tečnog naftnog gasa ("Službeni glasnik RS br.77/2021)
16. Pravilnik o tehničkim normativima za bezbednost od požara i eksplozije objekata maloprodaje boca sa tečnim naftnim gasom (Službeni glasnik RS, broj 85/2021),

Zapaljive tečnosti

1. Zakon o cevovodnom transportu gasovitih i tečnih ugljovodonika i distribuciji gasovitih ugljovodonika (Službeni glasnik RS, br. 104/2009),

2. Zakon o zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima (Službeni glasnik RS, br. 54/2015)
3. Pravilnik o tehničkim uslovima za nesmetan i bezbedan transport naftovodima i produktovodima (Službeni glasnik RS, br. 37/2013),
4. Pravilnik o tehničkim normativima za bezbednost od požara i eksplozija postrojenja i objekata za zapaljive i gorive tečnosti i o uskladištavanju i pretakanju zapaljivih I gorivih tečnosti (Službeni glasnik RS, broj 114/2017,85/2021)
5. Pravilnik o tehničkim normativima za bezbednost od požara i eksplozija stanica za snabdevanje gorivom prevoznih sredstava u drumskom saobraćaju, manjih plovila, manjih privrednih i sportskih vazduhoplova (Službeni glasnik RS, broj 54/2017 I 34/2019 I 92/2021)
6. Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje u kojima se nanose i suše premazna sredstva (Službeni list SFRJ, br. 57/1985),
7. Pravilnik o automatskim merilima nivoa tečnosti u nepokretnim rezervoarima (Službeni glasnik RS", br. 114/2013)
8. Pravilnik o nepokretnim rezervoarima (Službeni glasnik RS", br. 50/2019)
9. Pravilnik o tehničkim normativima za bezbednost od požara i eksplozija pri skladištenju i držanju ulja za loženje i gasnih ulja (Službeni glasnik RS, br.102/2020 i 122/2020 I 90/2021)
10. Uredba o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad usled rizika od eksplozivnih atmosfera (Službeni glasnik RS, br.101/2012 i 12/2013),
11. Pravilnik o opremi i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama (Službeni glasnik RS, br. 10/2017 i 21/2020),
12. Spisak srpskih standarda iz oblasti opreme i zaštitnih sistema namenjenih za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama ("Službeni glasnik RS", br. 12/2022)

Zaštita od požara

1. Zakon o zaštiti od požara („Službeni glasnik RS“, br. 111/09, 20/15, 87/18, 87/18 – dr. zakon);
2. Zakon o eksplozivnim materijama zapaljivim tečnostima i gasovima (Službeni glasnik SRS, br. 44/1977, 45/1985, 18/1989, 53/1993, 67/1993, 48/1994 i 101/2005 – osim dela kojim se uređuje oblast zapaljivih i gorivih tečnosti i zapaljivih gasova),
3. Zakon o zapaljivim i gorivim tečnostima i zapaljivim gasovima (Službeni glasnik RS, br. 54/2015)
4. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu visokih objekata od požara (Službeni glasnik RS, broj 80/2015, 67/2017, 103/2018),
5. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozija(Službeni list SFRJ, br. 24/1987),
6. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara (Službeni list SFRJ, br. 74/1990),
7. Pravilnik o tehničkim normativima za sisteme za odvođenje dima i toplote nastalih u požaru (Službeni list SFRJ, br. 45/1983),
8. Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne uređaje za gašenje požara ugljendioksidom (Službeni list SFRJ, br. 44/1983, 31/1989),
9. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od požara i eksplozije pri čišćenju posuda za zapaljive tečnosti (Službeni list SFRJ, br. 44/1983, 60/1986),
10. Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje za automatsko zatvaranje vrata ili klapni otpornih prema požaru (Službeni list SFRJ, br. 35/1980),
11. Uredba o merama zaštite od požara pri izvođenju radova zavarivanja rezanja i lemljenja (Službeni glasnik SRS, br. 50/1979).

12. Pravilnik o tehničkim zahtevima za sisteme za gašenje požara pirotehnički generisanim aerosolom (Službeni list SRJ, br. 58/1999)
13. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu ugostiteljskih objekata od požara (Službeni glasnik RS, br.20/2019)
14. Pravilnik o tehničkim zahtevima za zaštitu garaža za putničke automobile od požara i eksplozija (Službeni list SCG, br.31/2005),
15. Pravilnik o tehničkim normativima za bezbednost od požara i eksplozije objekata maloprodaje boca sa tečnim naftnim gasom (Službeni glasnik RS, broj 85/2021),
16. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu industrijskih objekata od požara (Službeni glasnik RS, broj 1/2018)
17. Pravilnik o tehničkim zahtevima bezbednosti od požara spoljnih zidova zgrada (Službeni glasnik RS", br. 59/2016, 36/2017 i 6/2019)
18. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od požara stambenih i poslovnih objekata i objekata javne namene (Službeni glasnik RS", br. 22/2019)
19. Uredba o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad usled rizika od eksplozivne atmosfere (Službeni glasnik RS, br.101/2012 i 12/2013),
20. Pravilnik o opremi i zaštitnim sistemima namenjenim za upotrebu u potencijalno eksplozivnim atmosferama (Službeni glasnik RS, br. 10/2017 i 21/2020),
21. Pravilnik o načinu iskazivanja performansi građevinskih proizvoda i elemenata zgrade u vezi sa bitnim karakteristikama - reakcija na požar, otpornost na požar i ponašanje pri spoljašnjem požaru- primenjuje se od 23.2.2023 godine (Službeni glasnik RS, br. 21/2022),

Transportni uređaji

1. Pravilnik o bezbednosti liftova ("Službeni glasnik RS", br. 15/2017, 21/2020)
2. Pravilnik o pregledu liftova u upotrebi (Službeni glasnik RS broj 15/2017)
3. Pravilnik o bezbednosti mašina (Službeni glasnik RS, broj 58/2016, 21/2020),
4. Spisak srpskih standarda iz oblasti liftova (Službeni glasnik RS, broj 38/2021)
5. Spisak srpskih standarda iz oblasti mašina (Službeni glasnik RS, broj 3/2020)

Energetika

1. Zakon o energetici (Službeni glasnik RS, br. 145/2014, 95/2018 40/2021),
2. Zakon o energetskej efikasnosti i racionalnoj upotrebi energije (Službeni glasnik RS, br.40/2021),
3. Pravilnik o energetskej dozvoli (Službeni glasnik RS, br. 15/2015 i 44/2018)
4. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara (Službeni list SFRJ, br. 74/1990),
5. Pravilnik o kontroli sistema za klimatizaciju (Službeni glasnik RS, broj 82/2016)
6. Uredba o minimalnim zahtevima energetske efikasnosti koje moraju da ispunjavaju nova I revitalizovana postrojenja (Službeni glasnik RS, broj 112/2017)
7. Pravilnik o kontroli sistema za grejanje i o bližim uslovima koje moraju da ispunjavaju ovlašćena pravna lica za kontrolu sistema za grejanje (Službeni glasnik RS, broj 58/2016)
8. Pravilnik o kontroli sistema za grejanje zgrada (Službeni glasnik RS, broj 87/2021)
9. Pravilnik o sadržini elaborata o energetskej efikasnosti postrojenja za proizvodnju električne energije, postrojenja za kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije, sistema za prenos i distribuciju električne energije, postrojenja za

proizvodnju i distribuciju toplotne energije (Službeni glasnik RS, broj 30/2018)

Čelične konstrukcije

1. Pravilnik za građevinske konstrukcije („Službeni glasnik RS”, br. 89/19, 52/20 i 122/20);
2. SRPS EN 1993 -EVROKOD 3 - Standard za projektovanje čeličnih konstrukcija,

Opšti propisi

1. Zakon o standardizaciji (Službeni glasnik RS, br. 36/2009, 46/2015),
2. Zakon o akreditaciji (Službeni glasnik RS, br. 73/2010, 47/2021),
3. Zakon o metrologiji (Službeni glasnik RS, br. 15/2016),
4. Zakon o tehničkim zahtevima za proizvode i ocenjivanju usaglašenosti (Službeni glasnik RS, br. 49/2021),
5. Uredba o načinu sprovođenja ocenjivanja usaglašenosti, sadržaju isprave o usaglašenosti, kao i obliku, izgledu i sadržaju znaka usaglašenosti ("Službeni glasnik RS", br. 127/2021) važi od 1.5.2022
6. Uredba o imenovanju tela za ocenu usaglašenosti (Službeni glasnik RS, br.18/2022)
7. Uredba o znaku usaglašenosti (Službeni glasnik RS, br.4/2022)
8. Uredba o načinu priznavanja inostranih isprava i znakova usaglašenosti (Službeni glasnik RS, br.98/2009, 110/2016),
9. Rešenje o označavanju standarda i srodnih dokumenata u Republici Srbiji (Službeni glasnik RS, broj 27/2007 - tumačenje Službeni glasnik RS, broj 79/2007),
10. Uredba o određenim zakonskim mernim jedinicama i načinu njihove upotrebe (Službeni glasnik RS, br. 43/2011).

Srpski standardi

Srpski standardi koji se odnose na navedne oblasti mašinskog inženjerstva se mogu naći na sajtu Instituta za standardizaciju – www.iss.rs.

NAČIN POLAGANJA STRUČNOG ISPITA

Opšti deo

Opšti deo ispita polaže se pred članovima Komisije imenovanim za taj deo ispita i polaže se usmenim putem.

Posebni deo stručnog ispita

Posebni deo stručnog ispita polaže se pred članovima Komisije imenovanim za taj deo ispita i sastoji se od:

- 1) izrade stručnog rada iz stručne, odnosno uže stručne oblasti;
- 2) usmenog dela ispita, odnosno odbrane stručnog rada.

Polaganje stručnog ispita, može biti organizovano i elektronskim putem (web aplikacijom i dr.) u slučaju proglašenja vanredne situacije od strane nadležnog organa, a u skladu sa propisom kojim se uređuje upravljanje u vanrednim situacijama.

Izrada stručnog rada iz stručne, odnosno uže stručne oblasti

Stručni rad se u zavisnosti od vrste stručnih poslova iz stručne, odnosno uže stručne oblasti iz koje se polaže stručni ispit, izrađuje na osnovu planskog dokumenta, odnosno projekta koji se, za određenu vrstu stručnih poslova, dostavlja u skladu sa članom 7. st. 6. i 7. Pravilnika.

Izrada stručnog rada za stručne poslove izrade tehničke dokumentacije

Za stručne poslove **izrade tehničke dokumentacije** kao stručni rad izrađuje se projekat za građevinsku dozvolu ili projekat za izvođenje zahtevnih i tehnički i tehnološki specifičnih objekata – zgrada (kategorije V - prema Pravilniku o klasifikaciji objekata, Službeni glasnik RS br.22/2015) i inženjerskih objekata ili zahtevnih rekonstrukcija za te objekte, projekata postrojenja, uređaja, instalacija, tehnoloških projekata za zahtevne i tehnički i tehnološki specifične industrijske i druge privredne objekte, kao i drugi projekti za izgradnju tih objekata, koji se odnose na stručnu oblast za koju lice polaže stručni ispit.

Sadržaj stručnog rada za stručne poslove izrade tehničke dokumentacije

Prema **Pravilniku o sadržini, načinu i postupku izrade i načinu vršenja kontrole tehničke dokumentacije prema klasi i nameni objekata ("Službeni glasnik RS", br. 73/2019)** projekat za građevinsku dozvolu je skup međusobno usaglašenih projekata kojim se definišu položaj i kapacitet objekta na lokaciji, funkcionalnost sa stanovišta tehnoloških i drugih zahteva, prostorno oblikovanje, izbor konstrukcijskog sistema, dimenzionisanje glavnih elemenata konstrukcije, izbor građevinskih proizvoda i potrebne performanse u vezi sa njihovim bitnim karakteristikama, instalacija i izbor opreme, čime se obezbeđuje ispunjenost lokacijskih uslova i osnovnih zahteva za objekat i dr. Za linijske infrastrukturne objekte, pored prethodno navedenog, u projektu za građevinsku dozvolu jednoznačno se u prostoru definiše trasa objekta sa svim potrebnim elementima, koja može imati samo pomeranja u okviru zaštitnog pojasa u odnosu na trasu iz idejnog projekta.

Projekat se sastoji od sledećih delova:

- 1) opšta dokumentacija;
- 2) tekstualna dokumentacija;
- 3) numerička dokumentacija;
- 4) grafička dokumentacija.

Opšta dokumentacija projekta obavezno sadrži naslovnu stranu na kojoj se navodi:

NASLOV:

STRUČNI RAD ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA ZA POSLOVE IZRADE TEHNIČKE DOKUMENTACIJE

- PROJEKAT ZA GRAĐEVINSKU DOZVOLU: *(Naziv postrojenja, uređaja, instalacija ili zahtevnih i tehnički i tehnološki specifičnih industrijskih i drugih privrednih objekat)*

Tekstualna dokumentacija projekta, zavisno od vrste tehničke dokumentacije, sadrži:

- tehnički opis,
- tehničke uslove za izvođenje radova,
- opšte uslovi za ugovaranje i izvođenje radova,
- opis načina ispunjenja osnovnih zahteva za objekat,
- rezultate prethodnih istraživanja, empirijske podatke,
- kao i druge tekstualne priloge od značaja za građenje objekta, odnosno izvođenje radova (napr. projektne zadatke (podloge) za izradu ostalih projekata, prilog o primenjenim merama bezbednosti i zdravlja na radu).

Numerička dokumentacija projekta, zavisno od vrste tehničke dokumentacije, sadrži:

- odgovarajuće proračune,
- rezultate analiza i proračuna, šeme,
- specifikaciju građevinskih proizvoda i dr.

Grafička dokumentacija projekta sadrži odgovarajuće crteže i druge grafičke prikaze, zavisno od vrste tehničke dokumentacije. Razmera u kojoj se prikazuje grafička

dokumentacija treba da bude u skladu sa vrstom tehničke dokumentacije, odnosno sa nivoom detalja koji se žele prikazati, a na način da budu jasni, pregledni i čitljivi. Crteži i grafički prilozi iste vrste izrađuju se u istoj razmeri. Svaki crtež, odnosno grafički prikaz, u donjem desnom uglu, sadrži tablicu maksimalne širine 18 cm koja prikazuje:

- naziv objekta;
- naziv crteža ili grafičkog prikaza (npr. osnova prizemlja, presek 1–1 i sl.);
- razmeru;
- ime, prezime kandidata;
- broj crteža;

Izrada stručnog rada za stručne poslove građenja objekata

Za stručne poslove **građenja objekata**, odnosno izvođenja radova: projekat za izvođenje zahtevnih i tehnički i tehnološki specifičnih objekata – zgrada (kategorije V - prema Pravilniku o klasifikaciji objekata, Službeni glasnik RS br.22/2015) i inženjerskih objekata ili zahtevnih rekonstrukcija za te objekte, projekata postrojenja, uređaja, instalacija, tehnoloških projekata za zahtevne i tehnički i tehnološki specifične industrijske i druge privredne objekte, kao i drugi projekti za izgradnju tih objekata, koji se odnose na stručnu oblast za koju lice polaže stručni ispit, a prema kojima je izgrađen objekat, odnosno izvedeni radovi.

Kako je Zakonom propisano da stručni ispit može da polaže i lice koje je steklo obrazovanje iz odgovarajuće stručne, odnosno uže stručne oblasti iz člana 5. stav 2. Pravilnika, na osnovnim akademskim ili strukovnim studijama obima od najmanje 180 ESPB i koje je steklo najmanje pet godina odgovarajućeg stručnog iskustva i ostvarilo stručne rezultate iz te stručne, odnosno uže stručne oblasti, za koju se u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom izdaje licenca, to stručni rad – projekat koji se odnosi na građenje objekata, odnosno izvođenje radova može da se odnosi na objekte za koje građevinsku dozvolu izdaje jedinica lokalne samouprave, spratnosti Po+P+4+Pk čija ukupna površina ne prelazi 2.000 m² bruto površine, manje složenih građevinskih konstrukcija raspona do 12 m, lokalnih i nekategorisanih puteva i ulica, unutrašnjih instalacija vodovoda i kanalizacije, grejanja i klimatizacije i elektroinstalacije, unutrašnjih gasnih instalacija, kao i izvođenju pojedinih građevinsko-zanatskih i instalaterskih radova i radova na unutrašnjem uređenju objekata i uređenju terena.

Sadržaj stručnog rada za stručne poslove građenja objekata

Prema **Pravilniku o sadržini, načinu i postupku izrade i načinu vršenja kontrole tehničke dokumentacije prema klasi i nameni objekata ("Službeni glasnik RS", br. 73/2019)** projektom za izvođenje se razrađuju detalji i tehnološka rešenja koji su određeni projektom za građevinsku dozvolu, kao i idejnim projektom za rekonstrukciju objekta, koji se vrše na osnovu rešenja kojim se odobrava izvođenje tih radova.

Za linijske infrastrukturne objekte pored prethodno navedenog, u projektu za izvođenje vrši se razrada detalja i tehnoloških rešenja u granicama prostora za izgradnju, određenih projektom za građevinsku dozvolu. Izrada projekta za izvođenje je obavezna i za izvođenje radova koji se vrše na osnovu rešenja kojim se odobrava izvođenje tih radova (član 145. Zakona), u sledećim slučajevima: za radove za koje je predviđeno pribavljanje saglasnosti na projekat za izvođenje u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita od požara, za radove na rekonstrukciji, osim za objekte kategorije „A“, kao i radove na rekonstrukciji linijskih infrastrukturnih objekata, osim za rekonstrukciju elektrodistributivne i elektronske komunikacione mreže za koje nije propisano vršenje tehničke kontrole idejnog projekta.

Projekat se sastoji od sledećih delova:

- 1) opšta dokumentacija;

- 2) tekstualna dokumentacija;
- 3) numerička dokumentacija;
- 4) grafička dokumentacija.

Opšta dokumentacija projekta obavezno sadrži naslovnu stranu na kojoj se navodi

NASLOV :

STRUČNI RAD ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA ZA POSLOVE GRAĐENJA OBJEKATA

- PROJEKAT ZA GRAĐENJE: *(Naziv postrojenja, uređaja, instalacija ili zahtevnih i tehnički i tehnološki specifičnih industrijskih i drugih privrednih objekat)*

Tekstualna dokumentacija projekta, zavisno od vrste tehničke dokumentacije, sadrži:

- tehnički opis,
- tehničke uslove za izvođenje radova,
- opšte uslovi za ugovaranje i izvođenje radova,
- opis načina ispunjenja osnovnih zahteva za objekat,
- tehnički opis postupka i plan izvođenja radova,
- plan organizacije gradilišta,
- izbor osnovne i pomoćne opreme za izvođenje radova sa navedenim karakteristikama,
- termin plan izvođenja radova,
- rezultate prethodnih istraživanja,
- empirijske podatke,
- kao i druge tekstualne priloge od značaja za građenje objekta, odnosno izvođenje radova (napr. projektne zadatke (podloge) za izradu ostalih projekata, elaborat o zaštitnim merama pri izvođenju radova.).

Numerička dokumentacija projekta, zavisno od vrste tehničke dokumentacije, sadrži:

- odgovarajuće proračune (napr. proračune elemenata i konstrukcija koji se koriste pri izviđenju radova) ,
- rezultate analiza i proračuna,
- šeme,
- specifikaciju građevinskih proizvoda i dr.

Grafička dokumentacija projekta sadrži odgovarajuće crteže i druge grafičke prikaze, zavisno od vrste tehničke dokumentacije. Razmera u kojoj se prikazuje grafička dokumentacija treba da bude u skladu sa vrstom tehničke dokumentacije, odnosno sa nivoom detalja koji se žele prikazati, a na način da budu jasni, pregledni i čitljivi. Crteži i grafički prilozi iste vrste izrađuju se u istoj razmeri. Svaki crtež, odnosno grafički prikaz, u donjem desnom uglu, sadrži tablicu maksimalne širine 18 cm koja prikazuje:

- naziv objekta;
- naziv crteža ili grafičkog prikaza (npr. osnova prizemlja, presek 1–1 i sl.);
- razmeru;
- ime, prezime kandidata;
- broj crteža;

Sadržaj stručnog rada za stručne poslove građenja objekata za lica koja su stekla obrazovanje iz odgovarajuće stručne, odnosno uže stručne oblasti iz člana 5. stav 2. Pravilnika, na osnovnim akademskim ili strukovnim studijama obima od najmanje 180 ESPB

Projekat se sastoji od sledećih delova:

- 1) opšta dokumentacija;
- 2) tekstualna dokumentacija;
- 3) numerička dokumentacija;

4) grafička dokumentacija.

Opšta dokumentacija projekta obavezno sadrži naslovnu stranu na kojoj se navodi

NASLOV :

STRUČNI RAD ZA POLAGANJE STRUČNOG ISPITA ZA POSLOVE GRAĐENJA OBJEKATA
- PROJEKAT ZA GRAĐENJE- (*Naziv unutrašnjih instalacija grejanja, ventilacije i klimatizacije, unutrašnjih gasnih instalacija, postrojenja i uređaja*)

Tekstualna dokumentacija projekta, zavisno od vrste tehničke dokumentacije, sadrži:

- tehnički opis,
- tehničke uslove za izvođenje radova,
- opšte uslovi za ugovaranje i izvođenje radova,
- - tehnički opis postupka i plan izvođenja radova,
- plan organizacije gradilišta,
- izbor osnovne i pomoćne opreme za izvođenje radova sa navedenim karakteristikama,
- termin plan izvođenja radova,

Numerička dokumentacija projekta, zavisno od vrste tehničke dokumentacije, sadrži:

- odgovarajuće proračune (napr.proračune elemenata i konstrukcija koji se koriste pri izviđenju radova) ,
- šeme,
- specifikaciju građevinskih proizvoda i dr.

Grafička dokumentacija projekta sadrži odgovarajuće crteže i druge grafičke prikaze, zavisno od vrste tehničke dokumentacije. Svaki crtež, odnosno grafički prikaz, u donjem desnom uglu, sadrži tablicu.

Tehnička obrada stručnog rada

Tekst i grafička dokumentacija stručnog rada moraju se uraditi na čistom papiru formata A4 bez oznaka preduzeća ili druge organizacije, a tako da budu jasni i čitljivi. Delovi stručnog rada na listovima većeg formata, savijaju se i slažu na format A4.

Za obradu teksta i crteža mogu se koristiti odgovarajući računarski programi uz primenu srpskih standarda kako za obradu teksta tako i za crteže. Ne mogu se koristiti fotokopije crteža i drugih listova iz originalnih projekata. Rad mora biti ukoričen za nazivom teme i imenom i prezimenom kandidata na naslovnoj stranici. Izjavu o samostalnoj izradi rada mora potpisati kandidat svojeručno.

Dostavljanje stručnog rada

Stručni rad se dostavlja u jednom primerku na adresu: Inženjerska komora Srbije, Beograd, Bulevar Vojvode Mišića 37, P.FAH 32, 11000 Beograd. Rad se može poslati i poštom. Stručni rad iz stava 2. tačka 1) člana 13. Pravilnika o polaganju stručnog ispita..., može biti dostavljen Komisiji elektronskim putem, a na isti način mogu biti vršene i konsultacije sa mentorom pri njegovoj izradi.

Troškove polaganja stručnog ispita i izdavanja licence iz člana 162. Zakona snosi lice iz st. 1. i 2. člana 161., a može da snosi i pravno lice ili preduzetnik kod koga je to lice zaposleno ili radno angažovano.

Kandidati su dužni da prilože dokaz o izvršenoj uplati troškova polaganja ispita.

Usmeni deo ispita - odbrana stručnog rada.

Usmeni deo posebnog dela ispita obuhvata odbranu stručnog rada kroz proveru poznavanja zakona i drugih propisa, standarda i normativa iz stručne, odnosno uže stručne oblasti iz koje lice polaže posebni deo stručnog ispita, a koja se u zavisnosti od karaktera stručnog rada, odnosno stručne ili uže stručne oblasti može sprovesti i putem testa.

Odbrana stručnog rada obuhvata usmeno obrazloženje koncepcije projekta i opravdanosti projektovanih rešenja, funkcije, konstrukcija i dr. sa obrazloženjem predloženih rešenja sa aspekta savremenih tehničkih, tehnoloških i drugih naučnih i tehničkih dostignuća u oblasti iz koje je izrađen stručni rad i ekonomske prednosti tih rešenja. Osim toga, daje se stručno mišljenje o načinu realizacije projekta sa aspekta lokacije, uslova za zaštitu životne sredine, bezbednosti i zdravlja na radu i zaštite od požara i drugih uslova propisanih za vrstu i namenu objekta koji je predmet stručnog rada. Odbrana obuhvata proveru poznavanja zakona i drugih propisa, standarda, tehničkih normativa i normi kvaliteta koji su neposredno primenjeni pri izradi stručnog rada. Pri odbrani rada proverava se stepen samostalnosti i samoinicijativnosti pri izradi projekta.

Ocenjivanje na ispitu

Kandidat može pristupiti polaganju posebnog dela stručnog ispita ako je podneo kompletnu dokumentaciju iz člana 10. Pravilnika i ako je njegov stručni rad pozitivno ocenila Komisija, odnosno mentor.

Kandidat se na stručnom ispitu ocenjuje opisnom ocenom „položio“ ili „nije položio“ za svaki deo ispita (opšti i posebni deo).

Konačan uspeh Kandidata na stručnom ispitu utvrđuje Komisija.

Ocenom „nije položio“ ocenjuje se kandidat koji nije pokazao dovoljno znanje iz opšteg dela ili u odbrani stručnog rada (posebni deo ispita).

Ukoliko je Kandidat za neki od delova stručnog ispita ocenjen ocenom „nije položio“, Kandidat polaže popravni ispit u prvom narednom ispitnom roku.

Ako Kandidat ne položi popravni ispit u dva uzastopna roka, upućuje se na ponovno polaganje celog ispita.

LICENCE

IZDAVANJE, ODUZIMANJE I PRODUŽENJE LICENCI I REGISTAR LICENCIRANIH INŽENJERA, ARHITEKATA I PROSTORNIH PLANERA I REGISTAR LICENCIRANIH IZVOĐAČA

IZDAVANJE

Član 162. Zakona

Licu koje je **položilo odgovarajući stručni ispit** u skladu sa članom 161. zakona, na predlog komisije iz člana 161. stav 4. zakona, ministar nadležan za poslove planiranja i izgradnje **rešenjem izdaje licencu za prostornog planera, urbanistu, arhitektu urbanistu, inženjera, arhitektu, pejzažnog arhitektu i izvođača radova**, na osnovu kojeg se po službenoj dužnosti vrši upis u registar iz stava 4. člana 162.

Protiv rešenja iz stava 1. člana 162. može se izjaviti žalba Vladi u roku od pet dana od dana uručenja rešenja. Žalba ne odlaže izvršenje rešenja.

Protiv rešenja Vlade može se pokrenuti upravni spor.

Ministarstvo nadležno za poslove građevinarstva, prostornog planiranja i urbanizma vodi registar **licenciranih inženjera**, arhitekata i prostornih planera, **registar licenciranih izvođača** i evidenciju stranih lica koja obavljaju stručne poslove.

Pravo na upotrebu profesionalnog naziva, odnosno pravo na obavljanje stručnih poslova utvrđenih zakonom i propisima donetim na osnovu zakona stiče se upisom aktivnog statusa u registar iz stava 4. člana 162. na osnovu važeće polise osiguranja od profesionalne odgovornosti iz člana 129a ovog zakona. Vođenje registara i evidencije iz stava 4. člana 162. ministarstvo nadležno za poslove građevinarstva, prostornog planiranja i urbanizma može ugovorom poveriti Inženjerskoj komori Srbije.

STRUČNI POSLOVI IZRADE TEHNIČKE DOKUMENTACIJE, GRAĐENJA KOJE OBAVLJAJU LICENCIRANA LICA U OKVIRU STRUČNIH, ODNOSNO UŽIH STRUČNIH OBLASTI (ZADACI STRUKE)

Zadaci licenciranog lica mašinske struke u obavljanju stručnih poslova izrade tehničke dokumentacije i stručnih poslova građenja propisani su u **Pravilniku o stručnim poslovima prostornog i urbanističkog planiranja, izrade tehničke dokumentacije, građenja i energetske efikasnosti koje obavljaju licencirana lica ("Službeni glasnik RS", br. 106/2020).**

Član 12. Pravilnika

Licencirani inženjer mašinstva, u okviru stručnih poslova **izrade tehničke dokumentacije** iz stručne oblasti mašinsko inženjerstvo, odnosno pripadajuće uže stručne oblasti, obavlja sledeće zadatke:

- 1) iz uže stručne oblasti termotehnika, termoenergetika i procesna tehnika sa licencom **MP 06-01** koja je izdata u skladu sa zakonom i propisom donetim na osnovu zakona, samostalno izrađuje i vrši tehničku kontrolu projekata mašinskih instalacija (termotehnika, termoenergetika, procesna i gasna tehnika) za zgrade svih kategorija i inženjerske objekte, opreme koja utiče na osnovne zahteve za objekat, kao i sistema upravljanja mašinskih postrojenja;
- 2) iz uže stručne oblasti hidrotehnika sa licencom **MP 06-02** koja je izdata u skladu sa zakonom i propisom donetim na osnovu zakona, samostalno izrađuje i vrši tehničku kontrolu projekata mašinskih instalacija objekata vodosnabdevanja i industrijskih voda, hidrotehnike i hidroenergetike, kao i opreme koja utiče na osnovne zahteve za objekat i sistema upravljanja mašinskih postrojenja;
- 3) iz uže stručne oblasti transportna sredstva, skladišta i mašinske tehnologije sa licencom **MP 06-03** koja je izdata u skladu sa zakonom i propisom donetim na osnovu zakona, samostalno izrađuje i vrši tehničku kontrolu projekata transportnih sredstava, skladišta i mašinskih konstrukcija, tehnologije, kao i opreme koja utiče na osnovne zahteve za objekat.

Član 25. Pravilnika

Licencirani izvođač mašinske struke, u okviru stručnih poslova **građenja**, obavlja sledeće zadatke:

- 1) iz uže stručne oblasti termotehnika, termoenergetika i procesna tehnika sa licencom **MI 06-01.1** koja je izdata u skladu sa zakonom i propisom donetim na osnovu zakona, rukovodi izvođenjem radova iz svoje uže stručne oblasti za zgrade svih kategorija i inženjerske objekte za koje se izrađuju projekti mašinskih instalacija (termotehnika, termoenergetika, procesna i gasna tehnika), radova na ugradnji opreme koja utiče na osnovne zahteve za objekat, kao i sistema za upravljanje mašinskih postrojenja – automatika, merenja i upravljanja, vrši stručni nadzor u toku građenja, odnosno izvođenja radova i tehnički pregled iz pripadajuće uže stručne oblasti;

2) iz uže stručne oblasti termotehnika, termoenergetika i procesna tehnika sa licencom **MI 06-01.2** koja je izdata u skladu sa zakonom i propisom donetim na osnovu zakona, rukovodi izvođenjem radova iz svoje uže stručne oblasti za nezahtevne i manje zahtevne objekte za koje građevinsku dozvolu izdaje jedinica lokalne samouprave i za koje se izrađuju projekti mašinskih instalacija i radova na ugradnji opreme koja utiče na osnovne zahteve za objekat, vrši stručni nadzor u toku građenja, odnosno izvođenja radova i tehnički pregled iz pripadajuće uže stručne oblasti;

3) iz uže stručne oblasti hidrotehnika sa licencom **MI 06-02.1** koja je izdata u skladu sa zakonom i propisom donetim na osnovu zakona, rukovodi izvođenjem radova iz svoje uže stručne oblasti za objekte vodosnabdevanja i industrijskih voda, hidrotehnike i hidroenergetike za koje se izrađuju projekti mašinskih instalacija i sistema upravljanja mašinskih postrojenja i radova na ugradnji opreme koja utiče na osnovne zahteve za objekat, vrši stručni nadzor u toku građenja, odnosno izvođenja radova i tehnički pregled iz pripadajuće uže stručne oblasti;

4) iz uže stručne oblasti transportna sredstva, skladišta i mašinske tehnologije sa licencom **MI 06-03.1** koja je izdata u skladu sa zakonom i propisom donetim na osnovu zakona, rukovodi izvođenjem radova iz svoje uže stručne oblasti za zgrade svih kategorija i inženjerske objekte za koje se izrađuju projekti mašinskih konstrukcija i tehnologija, transportnih sredstava i skladišta i radova na ugradnji opreme koja utiče na osnovne zahteve za objekat, vrši stručni nadzor u toku građenja, odnosno izvođenja radova i tehnički pregled iz pripadajuće uže stručne oblasti.

ODUZIMANJE

Ministar nadležan za poslove građevinarstva, prostornog planiranja i urbanizma rešenjem obrazuje komisiju za utvrđivanje povrede profesionalnih standarda i normativa (profesionalne odgovornosti), odnosno da li licencirani prostorni planer, licencirani urbanista, licencirani arhitekta urbanista, licencirani inženjer, licencirani arhitekta, licencirani pejzažni arhitekta i licencirani izvođač nesavesno, nezakonito, odnosno nestručno obavlja poslove za koje mu je licenca izdata ili da li mu je licenca izdata na osnovu netačnih ili neistinitih podataka.

Na predlog komisije iz stava 9. člana 162. Zakona, ukoliko se utvrdi profesionalna odgovornost licenciranih lica, ministar nadležan za poslove građevinarstva, prostornog planiranja i urbanizma donosi rešenje o suspendovanju ili oduzimanju licence iz stava 1. ovog člana, na osnovu koga se sprovodi promena u registrima, odnosno evidenciji iz stava 4. ovog člana.

Protiv rešenja iz stava 10. člana 162. Zakona, može se izjaviti žalba Vladi u roku od pet dana od dana uručenja rešenja, a protiv rešenja Vlade može se pokrenuti upravni spor.

Konačno rešenje iz stava 10. člana 162. Zakona, je osnov za brisanje iz registra, odnosno evidencije iz stava 4. ovog člana, odnosno za upis statusa „nije aktivan“ u skladu sa stavom 6. tačka 4) člana 162.

Na postupak utvrđivanja profesionalne odgovornosti licenciranih lica shodno se primenjuje zakon kojim se uređuje opšti upravni postupak.

Licu koje je upisano u registre i evidenciju iz stava 4. člana 162. Zakona izdaje se uverenje o podacima upisanim u registar, odnosno evidenciju u skladu sa propisom kojim se uređuje vođenje registra i evidencije.

PRODUŽENJE

Član 161a Zakona

Licencirani prostorni planer, licencirani urbanista, licencirani arhitekta urbanista, licencirani inženjer, licencirani arhitekta, licencirani pejzažni arhitekta i licencirani izvođač, dužni su da tokom obavljanja poslova, za koje im je izdata licenca i izvršen upis u registar, kontinuirano usavršavaju svoje znanje i veštine (u daljem tekstu: stručno usavršavanje) u cilju sticanja uslova za produženje prava na obavljanje stručnih poslova.

Licencirana lica iz stava 1. člana 161a, Zakona dužna su da dostave nadležnom ministarstvu potvrdu, odnosno drugi dokaz o obavljenom stručnom usavršavanju koji izdaje nosilac stručnog usavršavanja u svrhu vođenja evidencije o stručnom usavršavanju u registru licenciranih inženjera, arhitekata i prostornih planera i registru licenciranih izvođača.

Stručno usavršavanje organizuje i sprovodi Inženjerska komora Srbije ili drugo pravno lice, strukovna organizacija ili udruženje, koje ispuni uslove za obavljanje stručnog usavršavanja (u daljem tekstu: akreditacija).

Akreditacija obuhvata proveru ispunjenosti administrativnih i tehničkih uslova i adekvatnosti programa stručnog usavršavanja.

Ispunjenost uslova iz člana 161a, stav 3. Zakona, proverava komisija koju rešenjem obrazuje ministar nadležan za poslove planiranja i izgradnje.

Na osnovu predloga komisije ministar nadležan za poslove planiranja i izgradnje donosi rešenje o izdavanju akreditacije, odnosno rešenje o produženju akreditacije na svake dve godine.

Ministar nadležan za poslove planiranja i izgradnje bliže propisuje uslove i kriterijume na osnovu kojih se izdaje akreditacija, kriterijume za utvrđivanje programa stručnog usavršavanja za pojedine stručne oblasti, uslove i način sprovođenja stručnog usavršavanja licenciranih i drugih zainteresovanih lica koja žele da upotpune ili usavrše svoje znanje u cilju kontinuiranog praćenja razvoja struke, kao i druga pitanja od značaja za sprovođenje stručnog usavršavanja.

Ministar nadležan za poslove građevinarstva, prostornog planiranja i urbanizma, u skladu sa propisima donetim na osnovu zakona, na tri godine od dana izdavanja rešenja iz člana 162, stav 1. Zakona, proverava ispunjenost uslova za produženje licenci iz stava 1. člana 162., koje u registrima iz člana 162, stav 4. Zakona, imaju upisan aktivan status.

U slučaju kada se utvrdi da lice ne ispunjava uslove za produženje licence ministar nadležan za poslove građevinarstva, prostornog planiranja i urbanizma donosi rešenje kojim se utvrđuje ta činjenica i na osnovu koga se vrši promena u registrima iz člana 162, stav 4 Zakona.

PRIPREMNI SEMINAR

U cilju pružanja pomoći kandidatima koji namerevaju da polažu stručni ispit Inženjerska komora Srbije organizuje jednodnevni pripremni seminar. Na seminaru, kandidati se upoznaju sa načinom izrade stručnog rada i postupkom na usmenom delu ispita. U sažetom obimu kandidatima se izlaže materija koje se neposredno odnosi na izgradnju objekata (zakon i pravilnici) kao i na opšte propise koji se posredno odnose na izradu tehničke dokumentacije i građenje objekata (standardizacija, metrologija, bezbednost i zdravlje na radu, zaštita od požara, zaštita životne sredine i sl.). Seminar se održava u prostorijama Inženjerske komore Srbije, Beograd, Bulevar Vojvode Mišića br.37/II

LITERATURA

- 1) PRIRUČNIK za pripremu opšteg dela stručnog ispita za lica tehničkih struka, Inženjerska komora Srbije, Beograd

31. maj 2022 godine

U ime Komisije za mašinsku struku:

Dr Aleksandar Petrović

Miodrag Isailović, dipl.maš.inž.

Biserka Švarc, dipl.maš.inž